

"Абайдың қарасөздеріндегі білім-ғылым
мәселелерінің бүгінгі ғылымға қойылар талаппен
үндестігі мен ерекшелігі"

Бар әлемді аузына қаратып, қазақ руханиятын
көкке көтерген кешендер арғымыз - Абай
Құнанбайұлы. Нәресте кезінен әкесі - Құнанбайдың
айтқан қанатты сөздері, аяулы анасы - Ұлыанның
мәтелер еңдеткен жері, асыл әжесі - Зеренің жырлаған
аңыз - ертегілері Абай атамыздың шығармашылық
жолында аты барша елдерге шығуының басты
себепшілері болған. Ғарыш өте кең, парасатты арғын-
ның талғармашы мен даналығы тек арта түсті.
Көзді ашып жұлғанына жеке тұлғалардан да
жаза бастады. Абай Құнанбайұлының шығармашылы-
ғы мен үшін әлемдегі ешбір арғының еңбегіне
тең келмейді. Дана атамыз қазақ халқына
ғылым-білім мен адамдық жолын үнемі насихат-
тауға ұмтылды - деген айдаһан. Бұл - заманшардың
түкпір-түкпіріне таралған "Абайдың қарасөздерінің
тарихы көріне арнайы етті. Осы тұста тұлғайтан
сұраб; Кеңешек ұрпақты "дұрыс" жолға Абайдың
қарасөздері қалай бағыттап алады?

Қазіргі қоғамда жастарда ауырыс мен
білім мәселесі маданай береді. Менің ойымша, асыл
мәселенің шешімі кешендер арғының "он жетінші"
сөзінде жасырынған. Бұл қарасөзінде көтерілген негізгі
тақырып - білім-ғылымда арғы, менгерудің нақты
аппат жолын пайымдау болған.

Олардың ішінде мен үшін аса маңызды, әрі есімде
мәңгі сақталатын бір жасын белгілегім келеді. Ол
ену алғашқысы - бірінші жасы. Осында бағданатын
мәселе - білім-тәлімде біреуге мағтану үшін ешес,
мың ниетпен, "ен дамуына қоса алатын үлесім" деген,
таңнан да таңнан үмітпен іздену, оқу. Мек сол
кезде еңбегін руханилық пен руханилыққа, содан
қазығушылық пен табысқа да әкеледі. Менің
айтымыма, дәл осы ойды қазығу башалары санасына
түйіндеп алуы керек. Әрине, сол таңнан алушы
мен қазіргі қоғамның жағдайы бір-біріне мүлдем
үзбас емес, дегенмен, мен үшін Абай Бұнанбайұлы
ның сөздерінің өзектілігі әртүрлі қоғамға да, уа-
қытқа да сай.

Бүгінгі қоғамда қойылған талаптардың кей кез-
де қолыңыз екендігін айтпаймын. Мәселен, жаман
аса көрікті, жоғары оқу орындарының көбі
башалары алған бағаларына және жеке жағдайы-
на көп мән беруде, алайда, менің айтымыма, білім-
тәлімде оқу кезіндегі одан да артық нәрсе - Абай
атамыз үнемі насихаттаған мінез бен адамш
құндылықтар. Қазіргі заман талаптарына дейін
еңбек етіп, білім алу - тәжірибелікті талап етеді. Сол
себепті, білімді айтас бірігіп, әуелі мінезді ба-
лағастыру қажет.

Қорытындылай келе, "Білікті бірігіп жоғар,
білімді мыңдап жоғар" деп, дана халымыз білер
айтпауы керек, білімді адам

өмірлік марапаттарының бәрімен де жетіп,
айдардың шығуына міндетті түрде келеді. Абай
Құнанбайұлы - қараңғы күннің шамшырағы, оның
тұңдағашарын алып, аярдан сабақ алып, кейінгі
ұрпаққа насихаттау - өмірлік парыз емес!

Марапатына жетсе тағдыры бекініп,
Ой - санама ғибәтатпен, сергіліп
Шамшырадай да үлес бастап сөзімен,
Аяқ парызға пікірінді түсірген - деп, өз жасын
аяқтаймын...